

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DUS 071/67/KT/13

Warszawa, dnia 19 listopada 2013 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCELARIA	
wpl. dnia	25. 11. 2013
L.dz.	L. zał. ....

Pan

Andrzej Rzepliński

Prezes Trybunału Konstytucyjnego

W związku z pismem z dnia 20 września 2013r., sygn. akt P 42/13, dotyczącym pytania prawnego Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 lipca 2013r. o zbadanie zgodności § 20 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2012r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zakresie, w jakim określa termin do złożenia wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego, jest zgodny z art. 59 ust. 15 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a przez to z art.92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, uprzejmie informuję, że nie podzielam opinii, że zaskarżony przepis jest sprzeczny z przepisami powołanej ustawy zasiłkowej oraz Konstytucji RP.

Uzasadnienie

Zarzuty przedstawione we wniosku dotyczą przepisu § 20 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2012r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, o następującej treści:

„§ 20. Dowodami stanowiącymi podstawę przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego przysługującego ubezpieczonemu za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu ojcowskiego są:

- 3) wniosek ubezpieczonego o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu ojcowskiego, złożony przed terminem rozpoczęcia korzystania z zasiłku macierzyńskiego, zawierający datę, od której ubezpieczony zamierza korzystać z zasiłku macierzyńskiego - w przypadku ubezpieczonego niebędącego pracownikiem.”

Sąd pytający kwestionuje w pytaniu zgodność powołanego przepisu z aktem wyższego rzędu jakim jest art.59 ust. 15 powołanej ustawy zasiłkowej stanowiący delegację dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia, w drodze rozporządzenia, innych wymaganych dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia chorobowego.

W szczególności chodzi o rozstrzygnięcie zasadności określenia w rozporządzeniu terminu do złożenia u płatnika zasiłku (którym w sprawie będącej przedmiotem postępowania sądowego jest organ ZUS) wniosku o wypłatę ubezpieczonemu chorobowo ojcu dziecka zasiłku macierzyńskiego za okres określony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu ojcowskiego.

Prawo ojca dziecka do urlopu ojcowskiego wynika z przepisów Kodeksu pracy, przewidujących taki urlop w wymiarze 2 tygodni, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 12 miesiąca życia. Urlopu ojcowskiego pracodawca udziela na wniosek pracownika, składany, zgodnie z przepisami Kodeksu pracy w terminie nie krótszym niż 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu. Za okres urlopu ojcowskiego przysługuje, zgodnie z ustawą zasiłkową, zasiłek macierzyński.

Również ci ubezpieczeni chorobowo ojcowie, którzy nie są pracownikami, a więc nie mają prawa do urlopu ojcowskiego, mogą, na swój wniosek, otrzymać zasiłek macierzyński za okres, odpowiadający okresowi urlopu ojcowskiego, określony w Kodeksie pracy, czyli za okres 2 tygodni (14 dni).

Zarówno urlop ojcowski jak i zasiłek macierzyński za okres urlopu ojcowskiego mają charakter fakultatywny i mogą być przyznane wyłącznie na wniosek ojca objętego ubezpieczeniem chorobowym. Kodeks pracy określił termin na złożenie u pracodawcy wniosku o urlop ojcowski na co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu.

Ustawa zasiłkowa, określająca prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu ojcowskiego, nie normuje terminu, w jakim wniosek o zasiłek macierzyński za okres urlopu ojcowskiego powinien być zgłoszony u płatnika zasiłku.

Nie ma to znaczenia w przypadku ubezpieczonych będących pracownikami, ponieważ pracownik, zainteresowany wykorzystaniem urlopu ojcowskiego, jest zobowiązany złożyć u swojego pracodawcy, w terminie nie krótszym niż 7 dni, wniosek o udzielenie mu urlopu ojcowskiego, z określeniem jego terminu.

Ponieważ przepisy ustawy zasiłkowej, dotyczące przyznawania zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu ojcowskiego, odwołują się do przepisów Kodeksu pracy dotyczących urlopu ojcowskiego, a z przepisów Kodeksu pracy wynika wymóg złożenia wniosku o urlop ojcowski z odpowiednim wyprzedzeniem (pod rygorem zniesienia obowiązku udzielenia tego urlopu przez pracodawcę) – złożenie wniosku o przyznanie zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu ojcowskiego również powinno mieć charakter wyprzedzający. Dowodem niezbędnym do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu ojcowskiego jest bowiem złożenie wniosku do płatnika zasiłku, zawierającego datę, od której ubezpieczony ojciec zamierza korzystać z zasiłku. Wniosek ten, co oczywiste, powinien być złożony przed terminem rozpoczęcia korzystania z zasiłku. Skoro urlop ojcowski jest świadczeniem przyznawanym wyłącznie na wniosek, który powinien być złożony nie później niż w ciągu 7 dni przez rozpoczęciem korzystania z tego urlopu, a określone w ustawie zasiłkowej zasady przyznawania zasiłku macierzyńskiego odwołują się do przepisów Kodeksu pracy dotyczących ustalania urlopu, w tym przypadku ojcowskiego, to podstawą przyznania zasiłku musi być złożenie odpowiedniego wniosku przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku. Wniosek taki musi zawierać datę, od której ubezpieczony zamierza korzystać z zasiłku macierzyńskiego.

W przypadku pracowników data, od której przysługuje zasiłek macierzyński wynika bezpośrednio z wniosku o urlop ojcowski – zasiłek przysługuje bowiem od pierwszego dnia urlopu ojcowskiego.

Wymóg złożenia wniosku o urlop ojcowski z 7-dniowym wyprzedzeniem ma na celu umożliwienie pracodawcy przeorganizowanie pracy i ewentualne zapewnienie zastąpienia pracownika, który ma zamiar wykorzystać urlop ojcowski – na czas tego urlopu.

Konieczność taka nie występuje w przypadku ubezpieczonych niebędących pracownikami, stąd nie zachodzi konieczność regulacji uzależniającej złożenie wniosku o zasiłek macierzyński za okres urlopu ojcowskiego z 7-dniowym wyprzedzeniem. Dlatego też przepis § 20 pkt 3 powołanego rozporządzenia takiego wymogu nie zawiera, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że wniosek o zasiłek macierzyński za okres urlopu ojcowskiego powinien być złożony przed terminem rozpoczęcia korzystania z zasiłku macierzyńskiego i

zawierać datę, od której ubezpieczony zamierza korzystać z zasiłku macierzyńskiego za okres przewidziany przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu ojcowskiego.

Tak więc, zawarta w § 20 pkt 3 powołanego rozporządzenia regulacja, zawierająca wymóg złożenia wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku oraz podania daty, od której ubezpieczony zamierza korzystać z tego zasiłku, realizuje cel wykonania delegacji ustawowej, jakim jest określenie dowodów stanowiących podstawę ustalenia prawa do zasiłku.

Podane wyżej okoliczności wskazują na zasadność umieszczenia w § 20 pkt.3 powołanego rozporządzenia regulacji dotyczącej konieczności złożenia wniosku o zasiłek macierzyński za okres urlopu ojcowskiego przed podjęciem wypłaty tego zasiłku, mimo, że wytyczne określające, jaka materia ma być uregulowana w rozporządzeniu, nie zostały zawarte w art.59 ust. 15 ustawy zasiłkowej, formułującym upoważnienie do wydania tego rozporządzenia. Regulacja ta nie przekracza jednak granic zakreślonych w delegacji ustawowej, a tym samym należy uznać, że § 20 pkt 3 powołanego rozporządzenia jest zgodny z art. 59 ust. 15 ustawy zasiłkowej, a w konsekwencji także z art.92 ust.1 Konstytucji RP.

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
ul. Nowogrodzka 1/3
00-513 Warszawa

Za...
Za...
Za...

RADCA PRAWNY

mgr Krystyna Tymorek

z pp.
MINISTER
PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior